

Υπόθεση C-470/22

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

14 Ιουλίου 2022

Αιτούν δικαστήριο:

Vrchní soud v Praze (Τσεχική Δημοκρατία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

22 Ιουνίου 2022

Ενάγουσα:

Česká národní skupina Mezinárodní federace hudebního průmyslu,
z. s.

Εναγόμενες:

I&Q GROUP, spol. s r.o.

Hellspy SE

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Η υπό κρίση αίτηση υποβλήθηκε στο πλαίσιο αγωγής την οποία άσκησε η ενάγουσα ζητώντας προστασία από πράξεις αθέμιτου ανταγωνισμού τις οποίες φέρονται να τέλεσαν οι εναγόμενες κατά την παροχή υπηρεσιών φιλοξενίας στους ιστοτόπους τους.

Προδικαστικά ερωτήματα

- 1) Είναι σύμφωνη με το πνεύμα και τον σκοπό της οδηγίας 2000/31/EK ερμηνεία του άρθρου της 14, παράγραφος 1, σύμφωνα με την οποία η ευθύνη του φορέα που παρέχει υπηρεσίες φιλοξενίας ως προς το περιεχόμενο των πληροφοριών περιλαμβάνει επίσης και την ευθύνη για τον τρόπο παροχής της υπηρεσίας φιλοξενίας;

- 2) Είναι σύμφωνη με το πνεύμα και τον σκοπό της οδηγίας 2000/31/EK ερμηνεία του άρθρου της 14, παράγραφος 1, σύμφωνα με την οποία οι προβλεπόμενοι στην εν λόγω διάταξη κανόνες περιορισμού της ευθύνης του φορέα που παρέχει υπηρεσίες φιλοξενίας δεν μπορούν να αποκλείουν την αστική ευθύνη του για την επιλογή συγκεκριμένου επιχειρηματικού μοντέλου παροχής της συγκεκριμένης υπηρεσίας, ακόμα και αν το μοντέλο αυτό μπορεί να οδηγεί ενδεχομένως στην αποκόμιση οφέλους από την προσβολή δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας;
- 3) Καλύπτει η απαλλαγή από την ευθύνη την οποία προβλέπει το άρθρο 14, παράγραφος 1, της οδηγίας 2000/31/EK επίσης και την ευθύνη του φορέα παροχής υπηρεσιών φιλοξενίας και αναζήτησης πληροφοριών μέσω μηχανής αναζήτησης για τον τρόπο παροχής της υπηρεσίας, στην περίπτωση που ο εν λόγω φορέας παρακινεί τους αποδέκτες της υπηρεσίας να αποθηκεύουν πληροφορίες χωρίς τη συγκατάθεση των δικαιούχων των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, έστω και αν ο ίδιος δεν συμμετέχει ενεργά στην προσβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Άρθρο 14, παράγραφοι 1 και 3, καθώς και άρθρο 15 της οδηγίας 2000/31/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2000, για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά («οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο»), στο εξής: οδηγία.

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Σύμφωνα με το άρθρο 5 του *zákon č. 480/2004 Sb.*, o *některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů* (νόμος 480/2004, περί ορισμένων υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας και περί τροποποίησης ορισμένων νόμων), όπως έχει τροποποιηθεί, στο εξής: νόμος 480/2004¹, φορέας που παρέχει υπηρεσία αποθήκευσης πληροφοριών παρεχόμενων από τον αποδέκτη της υπηρεσίας ευθύνεται για το περιεχόμενο των αποθηκευμένων κατ' εντολή του χρήστη πληροφοριών μόνον εφόσον: α) μπορούσε να γνωρίζει, λαμβανομένων υπόψη του αντικειμένου της δραστηριότητάς του, καθώς και των περιστάσεων και της φύσης της υπόθεσης, ότι το περιεχόμενο των αποθηκευμένων πληροφοριών ή η συμπεριφορά του χρήστη ήταν παράνομο, ή β) έλαβε αποδεδειγμένα γνώση της παράνομης φύσης των αποθηκευμένων πληροφοριών ή της παράνομης συμπεριφοράς του χρήστη και δεν έλαβε αμελλητί όλα τα μέτρα που θα μπορούσαν ευλόγως να αναμένονται από αυτόν προκειμένου να αποσύρει τις πληροφορίες ή να αποτρέψει την πρόσβαση σε αυτές.

¹ Ο νόμος αυτός μετέφερε την οδηγία στην τσεχική έννομη τάξη.

Σύμφωνα με το άρθρο 2988 του zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (νόμου 89/2012, αστικός κώδικας), σε περίπτωση προσβολής ή επαπειλούμενης προσβολής δικαιώματος λόγω πράξεων αθέμιτου ανταγωνισμού, ο δικαιούχος μπορεί να ζητήσει από τον αυτουργό της προσβολής να απέχει από τις πράξεις αθέμιτου ανταγωνισμού ή να άρει την προσβολή.

Πραγματικά περιστατικά, κυριότερα επιχειρήματα και πορεία της κύριας δίκης

- 1 Οι ιστοσελίδες² των εναγόμενων αλληλοσυνδέονται³. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες δίνουν στους τελικούς χρήστες τη δυνατότητα να μεταφορτώνουν (uploading), να αναζητούν και τηλεφορτώνουν (downloading) οποιοδήποτε αρχείο. Στις ιστοσελίδες είναι διαθέσιμα αρχεία ημεδαπών και αλλοδαπών καλλιτεχνών που εκπροσωπεί η ενάγουσα.
- 2 Με το δικόγραφο της αγωγής της, η ενάγουσα ζητεί προστασία από τις φερόμενες πράξεις αθέμιτου ανταγωνισμού των εναγόμενων, καθόσον, πέραν της δυνατότητας αποθήκευσης αρχείων, οι εναγόμενες προσφέρουν στους ιστοτόπους τους και υπηρεσίες αναζήτησης και παροτρύνουν, μέσω της καταβολής χρηματικής αμοιβής, τους χρήστες να αποθηκεύουν αρχεία με παράνομο περιεχόμενο που προσβάλλει δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας. Κατ' αυτόν τον τρόπο, οι εναγόμενες δεν ενεργούν πλέον απλώς παθητικά ως πάροχοι ελεύθερου χώρου αλλά προσφέρουν παράνομα, δωρεάν ή σε τιμή χαμηλότερη της αγοράς, αρχεία υπό ελκυστικούς όρους σε βάρος των ανταγωνιστών.
- 3 Αντιθέτως, οι εναγόμενες ισχυρίζονται ότι ουδόλως παρεμβαίνουν στα μεταφορτωμένα αρχεία, παρά μόνον επιλύουν πιθανά τεχνικά προβλήματα ή αφαιρούν ad hoc αρχεία που παραβιάζουν τους όρους παροχής υπηρεσιών. Η υπηρεσία αποθήκευσης πληροφοριών των χρηστών την οποία παρέχουν αποτελεί υπηρεσία μεσάζοντος κατά την έννοια του άρθρου 5 του νόμου 480/2004, η οποία στηρίζεται στην ασυναγώνιστη ταχύτητα της αποθήκευσης και της μεταφόρτωσης του περιεχομένου, όπερ δεν αποτελεί παράνομη εναλλακτική επιλογή για τη διαδικτυακή πώληση μουσικής. Επιπλέον, οι εναγόμενες ισχυρίζονται ότι δεν βρίσκονται σε ανταγωνισμό με την ενάγουσα. Δυνάμει του νόμου 480/2004, οι εναγόμενες ως φορείς παροχής υπηρεσιών φιλοξενίας δεν υποχρεούνται να ελέγχουν το περιεχόμενο των χρηστών, πράγμα το οποίο δεν είναι καν αντικειμενικά δυνατό λόγω του σημαντικού αριθμού των αποθηκευμένων αρχείων και συνιστά, επιπλέον, απαγορευόμενη λογοκρισία. Εντούτοις, δυνάμει του νόμου 480/2004, κάθε πρόσωπο δικαιούται να ζητήσει από τον πάροχο υπηρεσιών φιλοξενίας να αποσύρει τα αρχεία τα οποία αφορά η προσβολή ή να

² Αντίστοιχα, www.hellshare.cz, www.hellshare.pl, www.hellshare.sk και www.hellshare.com καθώς και www.hellspy.cz, www.hellspy.com, www.hellspy.pl, www.hellspy.sk, www.hellspy.eu και www.stiahnito.sk.

³ Έχουν το ίδιο αποθετήριο και μηχανή αναζήτησης, ένα προφίλ χρήστη επιτρέπει τη χρήση των δύο υπηρεσιών, κ.λπ.

καταστήσει αδύνατη την πρόσβαση σε αυτά, εφόσον η προσβολή είναι πραγματική, και οι εναγόμενες ικανοποιούν τα αιτήματα αυτά.

Πορεία της διαδικασίας ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου

- 4 Με απόφαση της 20ής Ιουλίου 2018 το πρωτοβάθμιο δικαστήριο υποχρέωσε τις εναγόμενες να απέχουν από την παροχή αμοιβής στους χρήστες των ιστοσελίδων τους για την εκ μέρους τρίτων μεταφόρτωση αρχείων που οι χρήστες έχουν αποθηκεύσει, εφόσον οι τελευταίοι δεν έχουν άδεια για τη διάθεση στο κοινό των συγκεκριμένων αρχείων.
- 5 Το δικαστήριο αυτό απεφάνθη επί της υπόθεσης κρίνοντας ότι επρόκειτο για αξιώσεις που στηρίζονταν σε πράξεις αθέμιτου ανταγωνισμού και εκτίμησε ότι η παρεχόμενη από τις εναγόμενες υπηρεσία συνιστούσε υπηρεσία πληροφοριών κατά την έννοια του νόμου 480/2004. Το εν λόγω δικαστήριο έκρινε τα εξής:
 - i) υπάρχει ανταγωνιστική σχέση μεταξύ των διαδίκων στην αγορά της παραγωγής μουσικής, καθόσον η ενάγουσα, ως οντότητα εξουσιοδοτημένη να προασπίζει τα συμφέροντα των ανταγωνιστών, έχει ως μέλη δημιουργούς του μουσικού κλάδου·
 - ii) συγχρόνως, οι εναγόμενες επιτρέπουν και προωθούν ενεργά την αποθήκευση και μεταφόρτωση αρχείων από μουσικές ηχογραφήσεις πράξεις οι οποίες, λόγω του περιεχομένου των αρχείων, προσβάλλουν τα δικαιώματα των δημιουργών ηχητικών και οπτικοακουστικών μουσικών εγγραφών, δεδομένου ότι δεν υπάρχει η συγκατάθεσή τους ή η αναγκαία προς τούτο άδεια·
 - iii) οι εναγόμενες παραβιάζουν κατ' αυτόν τον τρόπο τις αρχές του θεμιτού ανταγωνισμού και ενδέχεται να προκαλέσουν ζημιά στους ανταγωνιστές, εν προκειμένω τα μέλη της ενάγουσας, η οποία λαμβάνει τη μορφή της απώλειας εσόδων·
 - iv) επομένως, οι εναγόμενες δεν ενεργούν παθητικώς με αποτέλεσμα την άρση της ασυλίας της οποίας απολαύουν στο πλαίσιο του «ασφαλούς λιμένα» (safe harbour) και, επομένως, δεν μπορούν να επικαλεστούν απαλλαγή από την ευθύνη κατά την έννοια του άρθρου 5 του νόμου 480/2004· πράγματι, δεν αμφισβητείται ότι οι εναγόμενες γνώριζαν ή μπορούσαν να γνωρίζουν, λόγω του αντικειμένου και της φύσης των δραστηριοτήτων τους, τον παράνομο χαρακτήρα του περιεχομένου.

Πορεία της διαδικασίας ενώπιον του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου

- 6 Με απόφαση της 26ης Φεβρουαρίου 2020 το αιτούν δικαστήριο, ως δευτεροβάθμιο δικαστήριο, επέλυσε το ζήτημα της νομιμότητας της

συμπεριφοράς των εναγόμενων με διαφορετικό τρόπο σε σχέση με το πρωτοβάθμιο δικαστήριο.

- 7 Το αιτούν δικαστήριο έκρινε ότι η συμπεριφορά των εναγόμενων πληρούσε τις προϋποθέσεις περιορισμού της ευθύνης για το παράνομο περιεχόμενο που είναι αποθηκευμένο στον ιστότοπό τους (αρχή «ασφαλούς λιμένα», «safe harbour») κατά την έννοια της απόφασης του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της 14ης Ιουνίου 2017, C-610/15, Stichting Brein, EU:C:2017:456.

1) Πράγματι, δεν αποδείχθηκε ότι:

- α) οι εναγόμενες γνώριζαν την παράνομη συμπεριφορά ορισμένων πελατών, αλλά, αντιθέτως, αποδείχθηκε ότι, απαντώντας στις δηλώσεις προσβολής των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας εκ μέρους των μελών της ενάγουσας, οι εναγόμενες εξάλειψαν το σχετικό με την παράβαση περιεχόμενο·
 - β) οι ιστότοποι των εναγόμενων διαφημιζόνταν και προωθούνταν με σκοπό την ενθάρρυνση της απόκτησης αντιγράφων προστατευόμενων έργων.
- 2) Η καταβολή αμοιβής εκ μέρους των εναγόμενων αποσκοπεί στην ενίσχυση του ενδιαφέροντος για τις υπηρεσίες αποθήκευσης και η απαγόρευση μιας τέτοιας αμοιβής θα έθιγε την επιχειρηματική ελευθερία και το δικαίωμα ιδιοκτησίας. Ούτε συνάγεται εξ αυτού ότι, εξακολουθώντας την καταβολή της αμοιβής, οι εναγόμενες αναλαμβάνουν πράγματι την ευθύνη για τους πελάτες τους που παραβαίνουν τον νόμο, διότι τέτοιο συμπέρασμα αντιβαίνει στην προαναφερθείσα αρχή του «ασφαλούς λιμένα».
- 3) Η μηχανή αναζήτησης είναι μια αρκετά διαδεδομένη λειτουργία προσφερόμενη από πολλές διαδικτυακές πλατφόρμες και υπηρεσίες αποθήκευσης που θέτουν περιεχόμενο στη διάθεση του κοινού, ενώ η απαγόρευση της εν λόγω λειτουργίας συνεπάγεται την πραγματική αδυναμία χρήσης των υπηρεσιών αυτών.

Πορεία της διαδικασίας ενώπιον του ακυρωτικού δικαστηρίου

- 8 Κατόπιν αναίρεσης που άσκησε η ενάγουσα, το Nejvyšší soud (Ανώτατο Δικαστήριο, Τσεχική Δημοκρατία), ως ακυρωτικό δικαστήριο, με απόφαση της 31ης Σεπτεμβρίου 2021, αναίρεσε την απόφαση του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου αναφορικά με την απαλλαγή από την ευθύνη των εναγόμενων σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 1, του νόμου 480/2004.
- 9 Το ακυρωτικό δικαστήριο έκρινε ότι αντικείμενο της διαδικασίας δεν ήταν η απαγόρευση της ίδιας της παροχής υπηρεσιών από τις εναγόμενες, ούτε η απόσυρση των αποθηκευμένων πληροφοριών, αλλά η προστασία κατά του αθέμιτου ανταγωνισμού που συνίσταται στον συγκεκριμένο τρόπο παροχής της επίμαχης υπηρεσίας από τις εναγόμενες (επιχειρηματικό μοντέλο) και όχι στην

ευθύνη τους για το περιεχόμενο των αποθηκευμένων πληροφοριών. Επομένως, ούτε το καθεστώς σχετικά με τον περιορισμό της ευθύνης του φορέα παροχής της υπηρεσίας αποθήκευσης πληροφοριών που απορρέει από το άρθρο 5 του νόμου 480/2004 έχει εφαρμογή, ούτε τα όσα έκρινε το Δικαστήριο με την απόφασή του στην υπόθεση C-610/15, τα οποία έλαβε υπόψη το δευτεροβάθμιο δικαστήριο.

- 10 Η ίδια η περιουσία των εναγόμενων δεν θίγεται εν προκειμένω, δεδομένου ότι η ενάγουσα δεν ζήτησε, στο πλαίσιο της διαδικασίας, την αφαίρεση ή τη μείωση της περιουσίας αυτής. Το δικαίωμα ελεύθερης άσκησης οικονομικής δραστηριότητας περιορίζεται στο πλαίσιο της προστασίας των οικονομικών δραστηριοτήτων άλλων επιχειρηματιών από τον αθέμιτο ανταγωνισμό. Μολονότι η δυνατότητα καταβολής αμοιβής στους χρήστες αποτελεί μέρος του δικαιώματος αυτού, εντούτοις ο συγκεκριμένος τρόπος άσκησης του δικαιώματος μπορεί να είναι αντίθετος προς τα χρηστά ήθη του ανταγωνισμού και να προκαλέσει ζημία σε άλλους ανταγωνιστές ή σε πελάτες.
- 11 Καταρχήν, πράξη αθέμιτου ανταγωνισμού του παρέχοντος υπηρεσίες αποθήκευσης πληροφοριών συντρέχει όταν η αμοιβή που καταβάλλεται στους χρήστες της υπηρεσίας εξαρτάται από τον αριθμό και το μέγεθος των αρχείων δεδομένων που αποθηκεύτηκαν και μεταφορτώνονται από άλλους χρήστες της υπηρεσίας, χωρίς να εξετάζεται εάν υφίστανται δικαιώματα για την πρόσβαση στα εν λόγω αρχεία, ενώ οι τεχνικές παράμετροι της υπηρεσίας δίνουν την αντικειμενική δυνατότητα στους χρήστες να θέτουν υπό διακινδύνευση ή να προσβάλλουν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, μέσω των πληροφοριών που αποθηκεύουν, σε μη αμελητέο βαθμό (ήτοι σε βαθμό που επηρεάζει τον ανταγωνισμό). Κατά το ακυρωτικό δικαστήριο, το αιτούν δικαστήριο θα πρέπει να εξετάσει τα πραγματικά αυτά περιστατικά, καθώς και τις μεταγενέστερες περιστάσεις της υπόθεσης αυτής, όπως είναι η φύση της μηχανής αναζήτησης που μπορεί να είναι αποκλειστικά αυτόματη ή και να επηρεάζει τα αποτελέσματα αναζήτησης.

Συνέχεια της διαδικασίας

- 12 Το ακυρωτικό δικαστήριο, ανέπεμψε την υπόθεση στο αιτούν δικαστήριο για περαιτέρω εκδίκαση, στο πλαίσιο της οποίας το τελευταίο δεσμεύεται από τις νομικές κρίσεις του ακυρωτικού δικαστηρίου⁴. Ωστόσο, το αιτούν δικαστήριο κρίνει ότι η ερμηνεία του άρθρου 5, παράγραφος 1, του νόμου 480/2004 από το ακυρωτικό δικαστήριο δεν είναι σύμφωνη με το άρθρο 14, παράγραφος 1, της οδηγίας.
- 13 Το αιτούν δικαστήριο είναι της άποψης ότι δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής της εξαίρεσης της *acte éclairée*, σε αντίθεση με την άποψη του ακυρωτικού δικαστηρίου, το οποίο εκτιμά ότι το Δικαστήριο έχει ερμηνεύσει

⁴ Σχετικά με το θέμα της νομικής δεσμευτικότητας της αναιρετικής απόφασης βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου, της 9ης Σεπτεμβρίου 2021, C-107/19, *Dopravní podnik hl. m. Praha*, ECLI:EU:C:2021:722.

επαρκώς το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας. Κατά το αιτούν δικαστήριο, το Δικαστήριο δεν έχει ακόμη ασχοληθεί με το ζήτημα της ευθύνης για πράξεις αθέμιτου ανταγωνισμού σε σχέση με τον αποκλεισμό της ευθύνης του παρόχου υπηρεσίας της κοινωνίας της πληροφορίας.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της απόφασης περί παραπομπής

Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

- 14 Δεν αμφισβητείται ότι η υπηρεσία που παρέχουν οι εναγόμενες είναι υπηρεσία της κοινωνίας της πληροφορίας. Προκύπτει το ερώτημα εάν η απαλλαγή του φορέα παροχής υπηρεσιών αποθήκευσης πληροφοριών από την ευθύνη κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, του νόμου 480/2004 και συνεπώς του άρθρου 14, παράγραφος 1, της οδηγίας περιλαμβάνει και την πράξη αθέμιτου ανταγωνισμού που αποδίδεται στις εναγόμενες. Εφόσον την περιλαμβάνει, η κατάστασή τους θα πρέπει να αξιολογείται δυνάμει της αρχής του «ασφαλούς λιμένα» που απορρέει από τη νομολογία του Δικαστηρίου⁵. Η απαλλαγή του εν λόγω φορέα από την ευθύνη, νοούμενη κατ' αυτόν τον τρόπο, συνεπάγεται ότι αυτός δεν ευθύνεται, πλην ορισμένων εξαιρέσεων, για τα δεδομένα που αποθηκεύει κατόπιν αιτήματος ενός αποδέκτη υπηρεσιών, περιλαμβανομένων των παράνομων δεδομένων.
- 15 Το ακυρωτικό δικαστήριο αναφερόμενο στην απόφαση του Δικαστηρίου της 3ης Οκτωβρίου 2019, C-18/18, Glawischnig-Piesczek, EU:C:2019:821, έκρινε ότι ακόμα και αν ο πάροχος υπηρεσιών δεν ευθύνεται δυνάμει του άρθρου 14, παράγραφος 1, της οδηγίας, τα κράτη μέλη μπορούν δυνάμει της οδηγίας να θεσπίσουν, μεταξύ άλλων, διαδικασίες έκδοσης αποτελεσματικών και αναλογικών αποφάσεων ασφαλιστικών μέτρων. Το εν λόγω δικαστήριο παραπέμπει στις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 12ης Ιουλίου 2011, C-324/09, L'Oréal κ.λπ., EU:C:2011:474 και της 7ης Ιουλίου 2016, C-494/15, Tommy Hilfiger Licensing κ.λπ., EU:C:2016:528, ενώ μνημονεύει και την περίπτωση όπου ο πάροχος υπηρεσιών που ενεργεί ως μεσάζων του οποίου οι υπηρεσίες χρησιμοποιούνται από τρίτα πρόσωπα για την προσβολή δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας οφείλει να απέχει από την παροχή της υπηρεσίας του στο πλαίσιο της επίμαχης προσβολής δικαιωμάτων.
- 16 Βάσει αυτών των πραγματικών περιστατικών, το ακυρωτικό δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η απαλλαγή από την ευθύνη κατά την έννοια του άρθρου 14 της οδηγίας αφορά αποκλειστικά την ευθύνη για το περιεχόμενο των αποθηκευμένων πληροφοριών και δεν εφαρμόζεται σε περιπτώσεις όπου η επίμαχη νομική υποχρέωση του παρέχοντος υπηρεσίες προκύπτει από άλλους λόγους, όπως για παράδειγμα στην περίπτωση της υποχρέωσης του παρέχοντος υπηρεσίες να μη θίγει τον οικονομικό ανταγωνισμό μέσω συγκεκριμένου τρόπου λειτουργίας, η οποία αποτελεί αντικείμενο της υπό κρίση υπόθεσης. Επομένως, η

⁵ Βλ. απόφαση του Δικαστηρίου της 23ης Μαρτίου 2020, C-236/08 έως C-238/08, Google France και Google, EU:C:2010:619.

προσαπτόμενη στις εναγόμενες πράξη αθέμιτου ανταγωνισμού συνίσταται στο αθέμιτο πλεονέκτημα από την προσβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας άλλων προσώπων, ήτοι τον «παρασιτισμό» επ' αυτών.

- 17 Κατά το αιτούν δικαστήριο, η συμπεριφορά των εφεσίβλητων πρέπει πάντως να εκτιμηθεί με γνώμονα το γεγονός ότι, υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υπόθεσης, οι εναγόμενες δεν φαίνονται να «παρασιτούν» επί του επιλεγέντος μοντέλου αμοιβής ή της χρήσης μηχανής αναζήτησης, αλλά επί έργων προστατευόμενων από το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας (και, επομένως, επί του περιεχομένου των αποθηκευμένων πληροφοριών), ειδάλλως ο κάτοχος του δικαιώματος υπεράσπισης των συμφερόντων των δημιουργών μουσικής δεν θα είχε λόγο να αμφισβητήσει την τρέχουσα αμοιβή που καταβάλλεται στους πελάτες για τη χρήση των παρεχομένων υπηρεσιών. Το άρθρο 14 της οδηγίας ρυθμίζει την ευθύνη του παρέχοντος υπηρεσίες για πράξεις τρίτων κατά τη αποθήκευση πληροφοριών, δεδομένου ότι το δικαστήριο τελευταίου βαθμού δικαιοδοσίας έκρινε ρητά ότι υφίσταται άμεση ευθύνη του παρέχοντος υπηρεσίες για τις ενέργειες αυτού του τρίτου.
- 18 Επίσης, η επιχειρηματολογία που βασίζεται στο άρθρο 14, παράγραφος 3, της οδηγίας δεν αλλάζει τα δεδομένα, καθώς το εν λόγω άρθρο δεν εφαρμόζεται στην υπό κρίση υπόθεση. Πράγματι, εν προκειμένω, οι εναγόμενες ήταν άμεσα παρέχουσες υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας σε σχέση με την πράξη αθέμιτου ανταγωνισμού που τους προσάπτεται, και δεν έχει αποδειχθεί επί του παρόντος ο παράνομος χαρακτήρας του περιεχομένου που αποθηκεύει τρίτος, ενώ η ενάγουσα δεν προβάλλει συναφώς τέτοιους ισχυρισμούς. Το εν λόγω άρθρο επιτρέπει την κατά περίπτωση παρέμβαση, όταν τούτο δικαιολογείται.
- 19 Πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι οι εναγόμενες παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε όλους τους χρήστες και, επομένως, όχι μόνο σε εκείνους που αποθηκεύουν ψηφιακά αρχεία των οποίων το περιεχόμενο προσβάλλει τα περιουσιακά δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας τρίτων. Σε αυτή την αμοιβαία σχέση βασίζεται το πρώτο προδικαστικό ερώτημα.
- 20 Τέλος, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι υπήρξε εναρμόνιση στον τομέα των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας⁶, η οποία πρέπει να επηρεάσει τη δυνατότητα ανάληψης ευθύνης για πράξη αθέμιτου ανταγωνισμού που είναι στην πραγματικότητα αποτέλεσμα της προσβολής δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Επομένως, παραπέμποντας στην απόφαση του Δικαστηρίου, της 22ας Ιουνίου 2021, C-682/18 και C-683/18, YouTube και Cyando, EU:C:2021:503, σκέψεις 108 και 143, το αιτούν δικαστήριο κρίνει ότι το ζήτημα της πράξης αθέμιτου ανταγωνισμού δεν είναι από μόνο του καθοριστικό για την εφαρμογή του άρθρου 14, παράγραφος 1, της οδηγίας.

⁶ Οδηγία 2001/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2001, για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος του δημιουργού και συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας.

Επί του δευτέρου και του τρίτου προδικαστικού ερωτήματος

- 21 Η ουσία των ερωτημάτων αυτών είναι εάν η οδηγία, συμπεριλαμβανομένων των άρθρων 14, παράγραφος 3, και 15, επιτρέπει την επιβολή υποχρεώσεων που απορρέουν από ευθύνη εκ του ιδιωτικού δικαίου στους παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας για:
- α) την επιλογή συγκεκριμένου επιχειρηματικού μοντέλου κατά την παροχή της υπηρεσίας αυτής, ακόμη και όταν το μοντέλο αυτό μπορεί δυνητικώς να έχει ως αποτέλεσμα την αποκόμιση οφέλους από την προσβολή δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας ή
 - β) τον τρόπο διάθεσης των πληροφοριών στην πλατφόρμα του φορέα παροχής υπηρεσιών, εάν με τον τρόπο αυτό παροτρύνονται οι αποδέκτες υπηρεσιών να αποθηκεύουν πληροφορίες χωρίς την άδεια των δικαιούχων των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και χωρίς την ενεργή συμμετοχή του παρόχου υπηρεσιών ως προς την προσβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, για παράδειγμα μέσω αυτοματοποιημένης μηχανής αναζήτησης λέξεων κλειδιών ή μέσω της καταβολής αμοιβής στους αποδέκτες των υπηρεσιών,
- σε περίπτωση που προσάπτεται στον πάροχο της υπηρεσίας ότι προέβη σε πράξη αθέμιτου ανταγωνισμού, η οποία συνίσταται στην απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος διά της προσβολής των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας εκ μέρους των αποδεκτών των υπηρεσιών.
- 22 Όπως εξηγήθηκε παραπάνω, κατά τη γνώμη του αιτούντος δικαστηρίου, το άρθρο 14, παράγραφος 3, της οδηγίας δεν εφαρμόζεται εν προκειμένω. Το δε άρθρο 15 της οδηγίας αντιτίθεται στην επιβολή υποχρέωσης στους παρόχους υπηρεσιών να ασκούν γενικό έλεγχο επί των πληροφοριών που αποθηκεύονται στην πλατφόρμα τους. Πλην όμως, τα αιτήματα της ενάγουσας ισοδυναμούν, κατ' ουσίαν, με μια τέτοιο γενικό έλεγχο.
- 23 Το αιτούν δικαστήριο παραπέμπει στην απόφαση του Δικαστηρίου στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-682/18 και C-683/18, από την οποία συνάγει ότι:
- α) οι δύο προαναφερθέντες κανόνες της οδηγίας συνεπάγονται ότι ο παρέχων υπηρεσίες πρέπει πρώτα να διασφαλίζει για τους δικαιούχους (δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας) τη δυνατότητα να θέσουν τέρμα στις παράνομες προσβολές που διαπράττουν οι χρήστες της πλατφόρμας (σκέψεις 133 και 136),
 - β) η ύπαρξη μηχανής αναζήτησης σε χώρο αποθήκευσης στο υπολογιστικό νέφος δεν αρκεί για να θεωρηθεί ότι ο πάροχος γνώριζε τις παράνομες δραστηριότητες ή πληροφορίες στην πλατφόρμα του (σκέψη 114).

- 24 Παραπέμποντας στην απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Φεβρουαρίου 2014, C-466/12, Svensson κ.λπ., EU:C:2014:76, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει επίσης ότι, στην περίπτωση του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να βαίνουν πέραν της σχετικής εναρμονισμένης νομικής ρύθμισης.
- 25 Όσον αφορά τις αξιώσεις της ενάγουσας, είναι απαραίτητο να επιτευχθεί ισορροπία μεταξύ, αφενός, της προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας (άρθρο 17, παράγραφος 2, του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο εξής: Χάρτης) και της επιχειρηματικής ελευθερίας (άρθρο 16 του Χάρτη) και, αφετέρου, της προστασίας της ελευθερίας έκφρασης και πληροφόρησης (άρθρο 11 του Χάρτη).
- 26 Ως εκ τούτου, το αιτούν δικαστήριο θεωρεί ότι το απεριόριστο περιεχόμενο των αξιώσεων που απορρέουν από τις εθνικές διατάξεις για τις πράξεις αθέμιτου ανταγωνισμού, οι οποίες εν προκειμένω συνδέονται στενά με την προσαπτόμενη προσβολή δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, περιορίζεται από τα άρθρα 14, παράγραφος 3, και 15, της οδηγίας, στον βαθμό που τυγχάνουν εφαρμογής στη συμπεριφορά του παρόχου υπηρεσιών φιλοξενίας οι κανόνες του «ασφαλούς λιμένα», ακόμα και όταν το επιχειρηματικό μοντέλο που επελέγη από αυτόν ενδέχεται να οδηγήσει στην αποκόμιση οφέλους από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας ή να παροτρύνει τους αποδέκτες της υπηρεσίας να αποθηκεύουν πληροφορίες χωρίς τη συγκατάθεση των δικαιούχων των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Ωστόσο, ο περιορισμός αυτός θα ισχύει για τον πάροχο υπηρεσιών φιλοξενίας μόνον εφόσον αυτός δεν έχει μετάσχει ενεργά στην προσβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.